

Visum-aanvraag

Djakarta, 22 Juni 1971

Mr. L. KAN c.s.

Aan

Zijne Excellentie de Minister van Justitie
te 's Gravenhage.

Bij schrijven van de Nederlandse Ambassade te Djakarta van 24 Mei 1971 No 7275 (datum poststempel 26-5-71, ontvangen 28-5-71) ontving ik bericht van de afwijzing van mijn verzoek om machtiging tot voorlopig verblijf in Nederland omdat ik hiervoor niet in aanmerking kom. Een termijn waar binnen een herhaald verzoek (hoger beroep) aan de Minister van Justitie hoort te worden ingediend is daarbij niet vermeld. Enkel uit deze mededeling kan van mijnentwege niet worden afgeleid of deze voor mij zo teleurstellende afwijzing is geschied op grond van niet-ervulling van de basis-voorwaarden zoals voldoende middelen van bestaan, werkgevers-verklaring, huisvesting, garant, oftewel van niet-voldoen aan meer algemene voorwaarden, of om antecedenten, of wellicht om louter opportunitaire redenen.

In bijgaande ingevulde formulieren van "verzoek om een vergunning tot verblijf" heb ik daarom mijn verzoek herhaald in de hoop dat mijn uitvoeriger toelichting bij deze aanleiding zal kunnen zijn voor Uw Excellentie om mijn verzoek opnieuw in welwillende overweging te nemen.

Mijn verzoek is vooral gebaseerd op de instelling op de Nederlandse cultuur van mij en mijn gezin waardoor, ondanks mijn Indonesiër-zijn een verbondenheid met Nederland door al die jaren levendig is gebleven en waaruit de wens om in Nederland te wonen en te studeren voortspuit. Hoezeer mijn familie en in het bijzonder mijn vrouw en ik in de Nederlandse samenleving van het voormalige Nederlands-Indië waren opgenomen, blijkt vooral uit het onderwijs dat wij genoten, Lagere school: 1^e School A (oorspronkelijk enkel voor Europeanen), middelbare school: Koning Willem III-H.B.S., Rechts Hoge School (1937). Mijn echtgenote, Lagere school Carpentier Alting Stichting, 2 jaar H.B.S. in Den Haag daarna K.W. III-H.B.S., Rechts Hoge School (1931). Zij was de eerste vrouwelijke advocaat bij het Hoog Gerechtshof van Ned.-Indië, tevens de jongste.

Doch ook andere feiten kunnen wellicht dienen om waar te maken dat het Nederlands Onderdaanschap in onze familie niet slechts als een gelegenhedspakje werd beschouwd. In 1932-33 vervulde ik mijn militie-plicht (militie-sergeant 1^e kl. Stbno. 104406) en werd daarna afgevoerd omdat de militie-plicht voor niet Nederlanders werd afgeschaft. Wel heb ik daarna (vrijwillig) als

sergeant dienst gedaan bij de Stadswacht Batavia (1940-42). Bij de capitulatie bleef ik 2 dagen in gevangenschap maar kon dank zij mijn Comp.-commandant dhr. E.G. Seepers (thans in Zaltbommel ?) ontsnappen. Ik was toentertijd ambtenaar bij de Opium- en Zout-Regie (Dep. v. Financiën). Door de Japanse Bezettings-regering werd ik van de Dienst verwijderd toen bleek dat mijn vader dhr. H.H. Kan politieke gevangene was. Mijn vader was toen Lid van het College van Gedelegeerden bij de Volksraad (vanaf de instelling, eerst benoemd, later verkozen). Als blijk van waardering van zijn verdiensten aan het Ned. Indische Gouvernement verkreeg hij als eerste Nederlands Onderdaan van Chinese afkomst achtereenvolgens de onderscheiding van Officier Oranje Nassau en Ridder Nederlandse Leeuw. Hij was o.m. Curator eerst van de Technische Hoge School in Bandoeng, later van de Rechts Hoge School en Geneeskundige Hoge School in Batavia, President-Commissaris van de Escompto-Bank, Penningmeester van de Centrale Vereniging tot bestrijding van Tuberculose, instigator van het fonds tot verlening van steun aan het ge-allieerde China van Chiang Kai Shek enz. Hoge onderscheidingen kreeg hij ook van Frankrijk, Italië en China. Doch ook het voorgaande geslacht was reeds in het openbare leven en de publieke dienst van het Gouvernement ingeschakeld. Mijn grootvader van vaders kant was "Luitenant der Chinezen" en mijn grootvader van moeders kant was "Majoor der Chinezen". Dat waren, zoals wellicht bekend, functies van het "Corps Chinese Officieren" die voor allerhande zaken door het Bestuur werd ingeschakeld z.a. Burgerlijke Stand, belasting heffing, voorlichting, kalmering van onrust e.d. en waarvan "Bencon" de vriend van Jan Pieterszoon Coen, de historische voorloper was. Ook de grootvader van mijn echtgenote was "Kapitein der Chinezen" in Buitenzorg (Bogor) als hoedanig hij een onderscheiding kreeg voor het dempen van een oproer in Tjiampea, terwijl haar vader dhr. T.L. Tan Jr. Reserve-Kapitein was bij het K.N.I.L.

Als Nederlands-georiënteerde politicus en sympathisant van Chiang Kai Shek werd mijn vader dus door de Japanners gevangen gezet waardoor op al zijn bezittingen beslag werd gelegd. Na de Japanse capitulatie kreeg hij weliswaar een groot deel daarvan terug, doch niet het kapitale familie-huis op Parapattan no. 40 (naast het voormalig huis van de Nederlandse Vlootvoogd). De Japanse Marine droeg het over aan de Nederlandse Marine en die weer aan de Indonesische Angkatan Laut zonder dat ooit enige vergoeding van huur of oorlogsschade daarvoor werd gegeven. Evenmin voor de kapitale woning in Bandoeng bekend als "Villa Mei-Ling", die met volledige inboedel en antiquiteiten aan de toenmalig Gouverneur-Generaal Tjarda van Starkenborg Stachouwer ter beschikking werd gesteld toen voor de voorgenomen evacuatie van de N.I. Regering bij nadering van de Japanners, behuizing in Bandoeng nodig was. Na de bezetting droegen de Japanners dit huis over aan de Britse

troepen en die weer aan de Nederlandse en tenslotte aan de Indonesische strijdkrachten. Ook na de Souvereiniteits-overdracht kon mijn vader zijn Nederlandse gezindheid niet verloochenen en maakte hij zich blijkbaar zo verdacht dat de Indonesische autoriteiten hem arresteerden. Dat was voor hem, die reeds 3 jaar in het gevang had gezeten, te veel en na vrijlating, zonder enige proces, is hij een paar maanden later in 1951 overleden.

Mijn jongere broer, Ir. Hay Liong Kan, afgestudeerde van de Technische Hoge School in Delft, heeft een nog zwaardere tol moeten betalen. Hij maakte deel uit van de z.g. Vernielings-ploeg bij de Electriche Maatschappij Banoemas, dochtermaatschappij van de A.N.I.E.M., die de "verschroeiende aarde politiek" moest uitvoeren. Hij werd deswege door de Kempetai gevangen gezet, doch zelfs als gevangene weigerde hij een gezonden dok in Tjilatjap weer boven te halen. Als gevolg van de onmenselijke behandeling van de Jappen moest hij in Nederland geopereerd worden omdat dit niet hier kon geschieden, doch het heeft niet mogen baten. Zijn naam is op een gedenkplaat in het Hoofdkantoor van de A.N.I.E.M. te Amsterdam met ere vermeld.

Na de Japanse capitulatie werd ik op het Departement van Financiën (A.M.A.C.A.B.) direct ingezet om de Diensten weer op gang te brengen door talloze ambtenaren uit de gevangen-kampen op te roepen en te hergroeperen. Dit heb ik nog bijna 2 jaren kunnen volhouden (1945-47), doch ik moest daarna met recuperatie-verlof naar Nederland en Zwitserland vanwege mijn gezondheid en die van mijn gezin. Na terugkomst in 1948 werd ik weer dadelijk ingezet bij de voorbereiding van de 2^e Politionele Actie. Daar geen Nederlandse ambtenaren beschikbaar waren kreeg ik tot taak in Sumatra en Borneo Zout-verkoopplaatsen te heropenen, de aanvoer van zout te regelen, contacten te hernieuwen enz. in gebieden waar Nederlands- en Republikeins-Gezag naast elkaar poogden zich te handhaven.

Toen eindelijk de souvereiniteits-overdracht plaats had, kreeg ik als ambtenaar al de kwade gevolgen te verduren van mijn coöperator-schap met Nederlanders. Non-coöperators van Djogja (ex-ondergeschikten vòòr de Oorlog) werden boven mij als hoofden gesteld en mijn salaris kreeg een gevoelige knak. In die tijd heb ik niettemin een request opgesteld en gezamenlijk met andere gelijkgestemden bij de toenmalige Hoge Commissaris der Nederlanden in Djakarta ingediend om morele en materiële steun bij het oprichten van lagere scholen met Nederlands als voertaal omdat de overgang naar het Indonesisch te abrupt was voor vele kinderen.

Ook stond ik voor de keus van nationaliteit. Ik heb mijn geboorteland niet de rug kunnen toekeren, een land dat aan mijn voorouders reeds drie eeuwen een menswaardig bestaan verschafte, en koos de Indonesische nationaliteit. Een

dubbele nationaliteit was nu eenmaal niet mogelijk. In het belang van Indonesië heb ik v.z.v. doenlijk gepoogd een betere verstandhouding te scheppen met Nederland, een land dat mij ruim 40 jaar lang als “ons” land werd voorgehouden. Daar heb ik naar gestreefd toen ik in 1954-57 in Den Haag bij het Hoge Commissariaat van Indonesië werd geplaatst als Hoofd van de Afdeling Afwikkeling Financiële Zaken. Als zodanig was ik Hoofd van de Indonesische Delegatie in de z.g. Gemengde Commissie die tot taak had de financiële accoorden van de Ronde Tafel Conferentie uit te voeren en geschillen op te lossen. De afrekeningen tussen de beide landen die jarenlang traineerden, heb ik zodanig kunnen bespoedigen dat zij bij mijn vertrek bij waren. Mijn oogmerk was hierbij zeker niet gericht op het bevoordelen van Nederland, doch enkel op het behoeden van de goede naam van Indonesië door op zich genomen verplichtingen stipt te honoreren. Voor de opzegging van de R.T.C. werden dan ook miljoenen vlot aan Nederland uitbetaald. De opzegging van de R.T.C.-overeenkomsten was een politieke daad waar ik mij als Indonesisch ambtenaar bij had neer te leggen.

In het voorgaande heb ik wat uitvoerig uitgeweid over mijn staat van dienst, die van mijn vader en verdere familie, niet om mij hierop te verhoogvaardigen, nog minder uit spijtigheid of om daaruit een zekere aanspraak op te bouwen. Het diende slechts als achtergrond om duidelijker te laten uitkomen hoe schril de weigering van mijn verzoek tot voorlopig verblijf afsteekt bij het Nederlands-gericht zijn van mij en mijn gezin en van geslacht op geslacht. Moet ik het niet als ironie van het lot beschouwen Excellentie,, dat het mij, die door mijn omgeving als “belandist” wordt aangemerkt, niet beschoren zal zijn voor een bepaald doel enige tijd in Nederland te verblijven, terwijl het aan zovele anderen die wellicht op een meer acceptabele sponsor kunnen bogen, doch van wie de gezindheid of culturele instelling op zijn minst dubieus moet worden geacht, wel toegestaan is.

Zoals in het formulier van aanvraag reeds vermeld, dient het verblijf in Nederland voornamelijk om studie-gelegenheid te zoeken voor onze twee jongste kinderen, voor wie – nu een verblijfvergunning niet is toegestaan – afzonderlijk een studie-visum zal worden aangevraagd. Bij aanwezigheid van de ouders zal de studie aanmerkelijk minder behoeven te kosten en zal er meer direct toezicht uitgeoefend kunnen worden welke, gezien de niet al te gunstige ervaring bij de studie in Nederland van twee andere van onze kinderen, hoogst nodig zal zijn. De studie in de hogere jaren aan de Universiteiten te Djakarta, waarin zij thans zijn, is ten enenmale onvoldoende bij gebrek aan docenten en faciliteiten. Van voortzetting hunner studie aan de Technische Hogeschool in

Delft of Eindhoven verwacht ik niet alleen beëindiging van hun studie binnen bekwame tijd, doch ook dat zij de Nederlandse cultuur deelachtig zullen worden, althans een stuk daarvan, teneinde beter het hoofd te kunnen bieden aan ras-discriminatie en andere vooroordelen hier te lande.

Mijn zoon Drs. S.B. Kan te Leiden, die in mijn aanvraag als sponsor optreedt, deelde aan de Vreemdelingen Politie te Den Haag reeds mede dat wij over minstens f.00.000,- in Nederland zullen kunnen beschikken, buiten wat hij reeds onder zich heeft. Weliswaar een bescheiden kapitaal, doch naar vermeld wordt genoeg om voldoende middelen van bestaan te verschaffen. Ook de huisvesting zal volgens het Hoofd van de Huisvesting dhr. Hazeu geen moeilijkheden opleveren. Dat ik op mijn leeftijd niet of heel moeilijk in het arbeidsproces in Nederland kan worden ingeschakeld, zal hopelijk bij het nemen van Uw beslissing niet de doorslag geven. Wel zal ik natuurlijk pogen om met behulp van mijn Nederlandse vrienden een bescheiden job te krijgen om niet ledig te zitten, doch eerlijkheidshalve kan ik de kans daarop niet groot achten. Wellicht dat mijn kapitaal daarvoor in de plaats kan komen.

Betreffende de visum-aanvraag van mijn 35-jarige zoon Sioe Lee Kan, zou ik nog hierbij willen toelichten dat hij vanaf zijn geboorte belast is met lichaams- en ziels-gebreken waardoor hij nog volkomen van ons afhankelijk is. Mogelijkheid om hem in Indonesië in vertrouwde handen achter te laten is uitgesloten zodat, wil hij niet hier jammerlijk ten onder gaan en ten prooi vallen aan onscrupuleuze elementen, het nodig zal zijn dat hij met zijn ouders mede reist en in gezinsverband blijft. Kwaadaardig is hij gelukkig niet en onzerzijds zal het mogelijke gedaan worden dat hij niemand tot overlast zal zijn. De psychiater Dr. Bieger in Den Haag die hem ca 1955 behandelde, zou misschien nog alle gewenste inlichtingen over hem kunnen geven. Ter wille van hem moge ik als ouder Uwer Excellentie om barmhartigheid verzoeken opdat ook hem, indien enigszins mogelijk, een verblijfs-visum wordt toegekend.

Tot besluit moge ik hierbij nog aantekenen, dat in mijn oorspronkelijke aanvraag ik toestemming vroeg om mij met mijn gezin blijvend in Nederland te vestigen. Indien het onoverkomelijk bezwaarlijk is dit nu reeds toe te kennen, zal een vergunning voor verblijf van 3 jaar denkelijk voorlopig voldoende zijn voor het beoogd doel. Aangezien de Uwerzijds nodig geachte inlichtingen mij slechts door tussenkomst van mijn zoon in Leiden ter ore kwamen en het Ambassade-personeel mij dienaangaande weinig kon inlichten, is het heel goed mogelijk dat de weergave van mijn antwoorden onvolledig of niet juist zijn geweest, waarvoor hierbij wel mijn verontschuldigen worden aangeboden.

In afwachting van Uw nadere bericht, heb ik de eer van Uwe Excellentie te zijn,

Uw dienstwillige dienaar,

(Mr. L. KAN)